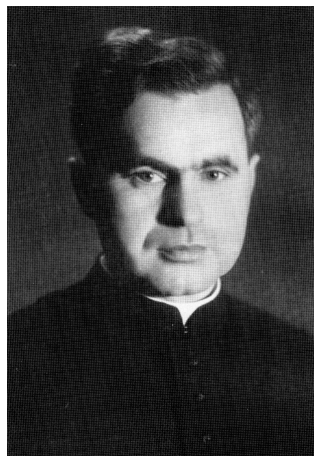

KS. RATAJ JAN (1914-1990)

Urodził się 16 sierpnia 1914 roku we wsi Brudzewice, w powiecie Opoczno. Rodzice Marcin i Marianna z Jakubczyków posiadali 15-hektarowe gospodarstwo rolne, z którego musieli utrzymać dwanaścioro dzieci. Dzieciństwo spędził w Brudzewicach, gdzie ukończył w roku 1926 czteroklasową szkołę powszechną. Do gimnazjum uczęszczał początkowo w Końskich, później w Sandomierzu. W 1934 roku złożył egzamin dojrzałości. W latach 1934-1939 studiował filozofię i teologię w Wyższym Zakładzie Teologicznym w Tarnowie.

W czerwcu 1939 roku przyjął święcenia kapłańskie i przybył do klasztoru filipinów na Świętą Górę w Gostyniu. 12 marca 1940 roku został przez niemiecką policję internowany i osadzony w obozie w Bruczkowie. Z powodu choroby nerek trafił po trzech tygodniach do szpitala w Marysiniu, gdzie przebywał przez rok pod policyjnym nadzorem. Następnie pozwolono mu wyjechać do Generalnego Gubernatorstwa. W maju 1941 roku zamieszkał w Studziannie. Pracując jako nauczyciel religii w szkole czteroklasowej, związał się z ruchem oporu. Uczył w tajnym podziemnym Gimnazjum w Studziannie wykładając historię, chemię, fizykę, logikę.

Po oswobodzeniu Gostynia powrócił na Świętą Górę. Przez trzy kolejne miesiące, z braku kapłanów, pełnił funkcje administratora parafii w Kunowie, Starym Gostyniu i Siemowie. 3 listopada 1945 roku podjął pracę w gostyńskim gimnazjum jako nauczyciel fizyki, chemii i religii. Dostał nominację Kurii Poznańskiej na prefekta i pełnił ją aż do czerwca 1954 roku. W szkole cieszył się szacunkiem i przyjaźnią, tak uczniów jak i nauczycieli. Często można było go widzieć na korytarzu w przerwach międzylekcyjnych otoczonego gromadą dziewcząt i chłopców. Opiekował się młodzieżą licealną, która mieszkała na Świętej Górze w konwikcie (do 1948 roku), a także później w tzw. małym konwikcie (1949-1951).

Był opiekunem szkolnej Sodalicji Mariańskiej i drużyny harcerskiej. Zorganizował m.in. obóz harcerski młodzieży Gimnazjum Ziemi Gostyńskiej w Łebie w 1947 roku. W latach stalinowskich władze polityczne usilnie starały się uzasadnić, że jego obecność w gimnazjum jest niepożądana, a wręcz szkodliwa dla młodzieży. Funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa uciekali się do rozlicznych przesłuchań, a nawet prowokacji wobec niego i jego najbliższych. Podsuwano mu do podpisania oświadczenia, że jego rodzona siostra Teresa, będąca uczennicą I klasy Gimnazjum w Gostyniu jest jego córką (ze względu na jego podobieństwo i 25-letnią różnicę wieku). Kiedy w szkole zjawily się tzw. „czynniki polityczno-społeczne”, poleciły skreślić Teresę Rataj z listy uczniów. Sytuację uratowało Grono Pedagogiczne, a przede wszystkim dyrektor Antoni Szymański, który co prawda wykonał polecenie i skreślił siostrę księdza z listy uczniów, ale następnego dnia, o godzinie 8.00 znowu ją

wpisał na listę. Ostatecznie, mimo społecznych protestów, pozbawiono księdza Rataja możliwości nauczania w szkole.

W latach następnych oddał się całkowicie pracy duszpasterskiej, pracując jako misjonarz i rekolekcjonista. Nadal jednak utrzymywał ścisłe kontakty ze swoimi uczniami. Na Świętej Górze wielokrotnie spotykali się absolwenci Gimnazjum i Liceum Ziemi Gostyńskiej na zjazdach-pielgrzymkach, których był współorganizatorem. W kongregacji filipińskiej dwukrotnie sprawował funkcję superiora (1950-1952, 1953-1955). W 1953 roku otoczył opieką duszpasterską kościółek w Błazejewie. W latach 1981-1986 pracował w klasztorze filipinów we Włoszech w Mondovi.

Zmarł 27 lipca 1990 roku w Gostyniu. Dwa dni później spoczął w podziemiach bazyliki świętogórskiej. Uroczystościom pogrzebowym przewodniczył biskup Zdzisław Fortuniak.

R. Glura, *Ks. Jan Rataj (1914-1990)*, „Nowa Gazeta Gostyńska” 2004, nr 16. s. 26.